

Školní preventivní strategie

Období 2025-2030

Základní škola Vizovice, příspěvková organizace

Školní 790

Vizovice, 763 12

základní škola

VIZO:VICE

Cílem školní preventivní strategie je vytvořit bezpečné, podporující a motivující prostředí pro všechny žáky naší školy. Strategie se zaměřuje na prevenci rizikového chování, podporu zdravého psychického a sociálního vývoje žáků a posilování jejich kompetencí k řešení problémových situací.

Naše škola si uvědomuje, že účinná prevence vyžaduje systematický a komplexní přístup, který zahrnuje nejen vzdělávací aktivity zaměřené na žáky, ale i spolupráci s rodiči, pedagogy a odbornými institucemi. Preventivní strategie vychází z aktuálních potřeb žáků a zohledňuje specifika jednotlivých ročníků a věkových skupin.

Hlavními principy strategie jsou:

- **Proaktivní přístup** – prevence je zaměřena na předcházení problémům, nikoli jen na řešení již vzniklých situací.
- **Spolupráce a koordinace** – efektivní prevence vyžaduje aktivní spolupráci všech pedagogických pracovníků, rodičů a externích odborníků.
- **Respekt a individualizace** – každý žák je vnímán jako jedinečná osobnost s odlišnými potřebami a možnostmi podpory.

Tato strategie představuje rámec, podle kterého škola plánuje, realizuje a vyhodnocuje preventivní programy a aktivity, aby přispěla k bezpečnému a harmonickému rozvoji všech žáků.

Platná legislativa

Základní právní dokumenty

- Úmluva o právech dítěte (104/1991 Sb.)
- Zákon č. 333/2012 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 305/2009 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 421/2023 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění
- Zákon č. 183/2023 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 59/2023 Sb. Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Vyhlášky

- Vyhláška MŠMT č.291/2023 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška MŠMT č. 607/2020 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 423/2023 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 606/2020 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Předpisy MŠMT

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. 22 294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování č. j. MSMT-780/2024-1
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č. j. 37 014/2005-25
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28 (příloha č. 1 – 24)
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j. 11 691/2004-24

Současný stav

Základní škola, příspěvková organizace je umístěna ve dvou budovách. Starší budova se nachází na Masarykově náměstí a dochází zde děti od 1. do 3. třídy. Druhá budova školy se nachází na ulici Školní a navštěvují ji děti od 4. do 9. třídy. ZŠ Vizovice je spádovou školou, vyučuje se zde podle programu „Cesta k poznání“.

V uplynulém období jsme v rámci preventivních aktivit zaznamenali znepokojivý nárůst problémů spojených s duševním zdravím žáků. U několika dětí se začínají objevovat příznaky poruch příjmu potravy a zhoršené vnímání vlastního těla, často v souvislosti s nízkým sebevědomím a vysokým tlakem na výkon, který přichází zejména ze strany rodičů. Tyto projevy vedou k celkovému zhoršení psychické pohody a mohou mít negativní dopad na školní docházku i prospěch.

Rizikový čas sledujeme v poledních přestávkách, kdy děti čekají na odpolední vyučování. V šatnách je přítomen celý čas pedagogický dozor. Děti mohou tyto volné chvíle využít také ve školní studovně, kde je přítomen taktéž pedagogický dozor.

Současně se na škole nachází mnoho žáků se zdravým přístupem k životnímu stylu. Škola se snaží zabezpečit zájmové útvary, které vychází z těchto aktuálních potřeb. Učitelé nabízejí volnočasové aktivity, které jsou realizovány na půdě školy i mimo ni.

Personální zajištění prevence

Pro žáky a jejich zákonné zástupce je k dispozici školní poradenské pracoviště, jehož součástí jsou výchovná poradkyně, školní metodik prevence, školní speciální pedagog a školní psychologka.

Výchovný poradce

- zajišťuje všechny náležitosti související s volbou povolání
- projednává výchovné problémy se zákonnými zástupci
- poskytuje poradenskou pomoc při rozhodování o studiu na střední škole
- poradenství žákům, zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy
- zajišťuje skupinové návštěvy žáků v IPS úřadu práce
- poskytuje metodickou pomoc při vyplňování přihlášek
- pomáhá organizovat testy (psychologické testy, **zkoušky nanečisto**)

Školní metodik prevence

- připravuje minimální preventivní program školy a koordinuje jeho plnění
- podílí se na akcích preventivního charakteru
- metodicky vede a podporuje pedagogické pracovníky
- vyhledává vhodné a aktuální programy pro žáky a DVPP pro učitele
- vede dokumentaci o činnosti metodika prevence
- předává aktuální informace pedagogům

Speciální pedagog

- vyhledává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zaměřuje se na prevenci specifických poruch učení
- vedení rodičů a jejich dětí se zaměřením na prevenci výukových potíží (grafomotorika, rozvoj vnímání, pozornost apod.)

základní škola

VIZO:VICE

- zajišťuje individuální a skupinovou péči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (pravidelná či nepravidelná setkávání s jednotlivcem nebo skupinou žáků) s rodiči či bez rodičů
- poskytuje preventivní práci se třídními kolektivy a třídními učiteli
- participuje na přípravě a vytváření individuální vzdělávacích plánů
- poskytuje poradenské služby pro učitele
- poskytuje poradenské služby pro rodiče a žáky v oblasti výukových a výchovných problémů
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP - pedagogicko-psychologická poradna, SPC - speciálně pedagogické centrum) a dalšími institucemi
- vede příslušnou dokumentaci

Vedení školy

- podílí se na řešení problémů v rámci výskytu rizikového chování

Třídní učitel

- mapuje klima své třídy a zachycuje všechny varovné signály
- průběžně reaguje na podněty a situaci ve třídě
- spolu s žáky vytváří bezpečné prostředí
- pracuje s třídním kolektivem a podporuje rozvoj spolupráce ve třídě

Pedagogové

- zařazují do svých výukových předmětů témata primární prevence rizikového chování dle ŠVP, nejvíce se tato témata objevují v hodinách výchovy ke zdraví a občanské výchově

Cíle školní preventivní strategie

Dlouhodobé cíle

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu (osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity apod.)
- prohlubovat povědomí žáků o sociálně nežádoucích jevech a o následcích, které mohou nastat
- vést žáky k ochraně zdraví, budovat postoje k odmítání alkoholu, cigaret a omamných psychotropních látek
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel (školní řád, základní pravidla slušného chování)
- vést žáky k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a toleranci, snížit výskyt násilí mezi žáky
- vést žáky k právní odpovědnosti za sebe a svá jednání
- rozvíjet a podporovat sociální dovednosti (podpora vlastních aktivit žáků, schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku, schopnost odmítat nevhodné způsoby chování, bránit se manipulaci)
- vést žáky ke smysluplnému trávení volného času (učení, sport, kultura, zájmová činnost)
- podporovat prevenci rasismu, xenofobie a intolerance
- vést žáky k využívání informačních a komunikačních technologií, podporovat výuku s jejich využitím, zdůrazňovat rizika spojená s používáním internetu
- zkvalitňovat vztahy v kolektivu, budovat přátelské a bezpečné klima
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblastech rizikového chování

Cíle střednědobé

- zkvalitňovat vztahy v kolektivu, budovat přátelské a bezpečné klima
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblastech rizikového chování
- snížit počet žáků, kteří jsou hodnoceni sníženou známkou z chování, nebo jim je uloženo kázeňské opatření v důsledku projevů rizikového chování

Cíle krátkodobé

Jsou řešeny v Minimálním preventivním programu na daný školní rok.

Vymezení cílové skupiny

Školní preventivní strategie je určena všem žákům 1.–9. ročníku základní školy, tedy dětem ve věku přibližně 6–15 let. Strategie reflektuje různé vývojové etapy žáků, jejich individuální potřeby a specifika rizikového chování v jednotlivých věkových kategoriích.

Hlavní cílová skupina zahrnuje:

- **Žáky mladšího školního věku (1.–5. ročník)** – zde je kladen důraz na rozvoj sociálních dovedností, podporu zdravého sebevědomí, prevenci šikany a vytváření pozitivního klimatu ve třídě.
- **Žáky staršího školního věku (6.–9. ročník)** – pozornost se zaměřuje na prevenci rizikového chování typického pro pubertální období, jako jsou šikana, kyberšikana, záškoláctví, užívání návykových látek, ale především na duševní zdraví. To zahrnuje prevenci a včasnou identifikaci problémů jako jsou sebepoškozování, deprese, úzkosti či jiné psychické obtíže. Strategie podporuje otevřenou komunikaci o těchto tématech a spolupráci s odborníky, školním poradenským zařízením a rodiči.

Hodnocení

Školní preventivní program je každoročně pravidelně vyhodnocován s cílem sledovat jeho účinnost a přínos pro žáky. Součástí hodnocení je:

- **Analýza výskytu rizikového chování** – sledování případů šikany, záškoláctví, užívání návykových látek, sebepoškozování, problémů duševního zdraví a dalších rizikových jevů u žáků.

základní škola VIZO:VICE

- **Hodnocení kvality preventivních programů a aktivit** – posuzuje se relevance, účinnost a přínos jednotlivých preventivních opatření, besed, workshopů a dalších aktivit realizovaných ve škole.

Na základě těchto dat metodická prevence každoročně zpracovává **výroční zprávu**, ve které shrnuje zjištěné výsledky, účinnost realizovaných aktivit, doporučení pro další postup a návrhy na zlepšení preventivních opatření. Výroční zpráva slouží jako podklad pro plánování preventivní strategie do následujícího školního roku a zajišťuje systematický a kontinuální přístup k prevenci rizikového chování ve škole.

Finanční zajištění prevence

Škola se při realizaci preventivních programů a aktivit snaží **nezatěžovat finančně zákonné zástupce žáků**. V některých případech však přispívají žáci či jejich rodiče, pokud se jedná o specifické kurzy, besedy či volnočasové aktivity, které přesahují rámec běžné výuky.

Významnou podporu při financování preventivních aktivit poskytuje **Nadační fond Pastelka Základní školy Vizovice**, který umožňuje realizovat řadu programů, besed, workshopů a dalších aktivit bez přímých nákladů pro rodiny žáků. Díky této spolupráci může škola nabízet kvalitní a pestrou nabídku preventivních aktivit s důrazem na podporu duševního zdraví, prevenci rizikového chování a rozvoj sociálních dovedností žáků.

Datum vypracování: 24. 9. 2025

Vypracoval: Mgr. Martina Rozenkrancová

Ředitel školy: Mgr. Jindřich Návrat